

OFERTA WDROŻENIOWA

Wykorzystanie metody pułapkowej do detekcji *Phytophthora* spp. w wodzie

Słowa kluczowe: *Phytophthora*, pułapka, woda, kolonizacja

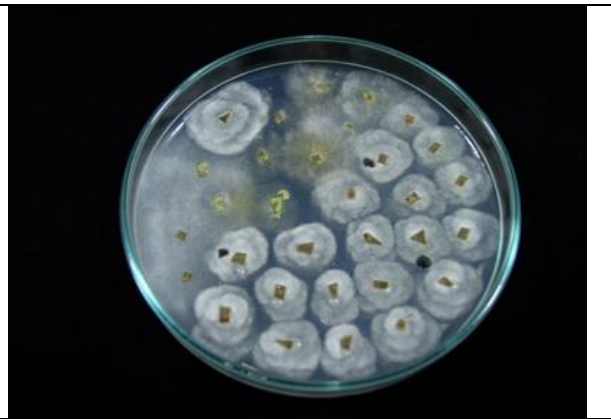
Opis wdrożenia

Gatunki rodzaju *Phytophthora* od ostatniej dekady XX wieku stanowią coraz większe zagrożenie dla upraw zarówno w leśnictwie, jak i ogrodnictwie. Źródłem *Phytophthora* spp., obok materiału roślinnego do nasadzeń, może być również woda używana do podlewania upraw i pobierana ze zbiorników wodnych lub lokalnych cieków. Liczni autorzy podają, że zakażona woda jest głównym, jeśli nie jedynym, źródłem *Phytophthora* w szkółkach, sadach i uprawach warzywnych oraz że jest najpowszechniejszym i najszybszym źródłem rozprzestrzeniania tej grupy patogenów w danym regionie i kraju. W Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach, w ramach realizacji Programu Wieloletniego, Zadanie 1.8, prowadzono badania nad możliwością wykorzystania pułapek liściowych do detekcji gatunków rodzaju *Phytophthora* z wody (stawów zlokalizowanych na terenie szkółek roślin, skąd woda jest czerpana do podlewania, kanałów odprowadzających nadmiar wody ze szkółek oraz rzek przepływających w pobliżu gospodarstw szkółkarskich). W proponowanej metodzie wykrywania gatunków *Phytophthora* z wymienionych źródeł wody jako pułapki wykorzystuje się liście różanecznika odm. Nova Zembla. Świeżo

ścięte wierzchołki różanecznika, wolne od czynników chorobotwórczych i posiadające minimum 6 liści są wrzucane do zbiorników i cieków wodnych. W zależności od terminu pułapkowania, liście inkubowane są w wodzie od 3 do 5 dni, a następnie umieszczone w workach foliowych i przewożone do laboratorium. Liście pułapkowe są płukane w wodzie wodociągowej, a następnie destylowanej i liczone są nekrotyczne plamy na blaszkach. W kolejnym etapie liście są sterylizowane powierzchniowo i fragmenty znekrotyzowanych tkanek wkładane są na pożywkę PDA (Potato Dextrose Agar). Po 24-48 godzinach inkubacji w 25 °C oceniana jest liczba wyrastających kolonii *Phytophthora* i odszczepiane są kultury referencyjne, które następnie oznaczane są do gatunku na podstawie cech morfologicznych i przy zastosowaniu reakcji PCR ze starterami gatunkowo-specyficznymi. Warunki reakcji (profil termiczny i skład mieszaniny reakcyjnej) zostały dobrane empirycznie, a standardowy skład mieszaniny reakcyjnej, o objętości końcowej 15 µl wynosi: 15 ng DNA, 0,3 U polimerazy *Taq* (Fermentas), 0,4 µM każdego startera, 50 µM każdego dNTP oraz 1,5 mM Mg₂Cl.

Pałapkowanie w kanale zlokalizowanym na terenie szkółki roślin ozdobnych

Kultury *Phytophthora* wyrastające z wyłożonych eksplantatów pobranych z liści pałapkowych

Innowacyjność wdrożeniowa – efekty gospodarcze i społeczne

Detekcja organizmów chorobotwórczych w wodzie wykorzystywanej do nawadniania upraw będzie wskaźnikiem do podjęcia odpowiednich kroków zaradczych w celu zapobiegania masowemu rozprzestrzenianiu się chorób roślin. Proponowana metoda pozwala na wykrywanie gatunków *Phytophthora* w wodzie i cechuje się wysoką skutecznością, łatwym dostępem do materiału roślinnego przez cały rok oraz niewielkimi kosztami.

Podmioty, do których skierowana jest oferta wdrożeniowa

Gospodarstwa szkółkarskie, ośrodki doradztwa rolniczego, Państwowy Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Twórcy oferty wdrożeniowej:

Zakład Ochrony Roślin Ozdobnych

Autor:

prof. dr hab. Leszek Orlikowski

tel. 46 834 55 36

e-mail: Leszek.Orlikowski@inhort.pl

Współautor:

mgr Magdalena Ptaszek

mgr Aleksandra Trzewik

Ofertę wdrożeniową opracowano w ramach zadania 1.8 „Monitorowanie występowania *Phytophthora* spp., diagnostyka i możliwości ograniczania strat powodowanych przez tę grupę patogenów”, Programu Wieloletniego „Rozwój zrównoważonych metod produkcji ogrodnictwa w celu zapewnienia wysokiej jakości biologicznej i odżywczej produktów ogrodnictwa oraz zachowania bioróżnorodności środowiska i ochrony jego zasobów”, finansowanego przez MRiRW.